

Yerel Yönetimlerde Spor Hizmetleri ve Yatırımları: Kütahya Belediyesi Örneği (2019-2022)

Sports Services And Investments In Local Governments: The Case Of Kutahya Municipality (2019-2022)

M. Enes ZORLU¹ Ali ÖZKAYA²

ÖNE ÇIKANLAR	<ul style="list-style-type: none">Yerel yönetimler sporun teşvik edilmesi ve yaygınlaştırılmasında önemli bir rol oynamaktadırlar.Kütahya Belediyesi sporun teşvik edilmesi için amatör spor kulüplerine aynı ve nakdi yardım yapmaktadır.Kütahya Belediyesi 2019-2023 Stratejik Planı'nda öne çıkan hedef "Belediye Kütahyaspor"un üst liglere çıkarılmasıdır.
HIGHLIGHTS	<ul style="list-style-type: none">Local governments play an important role in the promotion and popularisation of sports.Kütahya Municipality provides in-kind and cash aid to amateur sports clubs to promote sports.The prominent target in the 2019-2023 Strategic Plan of Kütahya Municipality is to promote "Belediye Kütahyaspor" to the top leagues.
ÖZ	Yerel yönetim birimleri, kamu yönetiminde halka en yakın hizmet sunan kurumlardan biri olarak büyük bir öneme sahiptir. Bu bakış açısıyla, yerel yönetimler, toplumun yerel ihtiyaçlarını karşılama ve yerel topluluğa destek olma amacını taşırlar. Spor faaliyetleri de bu yerel ihtiyaçlardan birini temsil etmektedir. Spor hem bireysel hem de toplumsal sağlığın korunması için kritik bir gereksinim olarak kabul edilmektedir ve yerel yönetimler, bu gereksinimi karşılamada öncü bir rol üstlenmektedirler. Yerel yönetimler, yerel halkın taleplerine hızlı bir şekilde yanıt verebilme kabiliyetine sahiptir ve spor hizmetlerini geniş kitlelere ulaştırma, herkes için sporu teşvik etme, sağlıklı ve huzurlu bireylerin yetişmesine önemli bir katkı sağlama konusunda en uygun kurumlar arasında yer almaktadır.
ANAHTAR KELİMELELER	Çalışmanın amacı, Kütahya Belediyesi'ndeki spor politikalarının ve yatırımlarının incelenmesidir. Çalışmanın ana odak noktalarından biri, Kütahya Belediyesi'nin spor politikalarının neler olduğunun ve bu politikaların nasıl uygulandığının incelenmesidir. Belediyenin sporla ilgili vizyonu ve misyonu, sporun toplum içindeki rolü, spor etkinliklerinin tanıtılması ve teşviki gibi konular, bu incelemenin bir parçası olarak ele alınacaktır. 2019-2022 yılları arasındaki faaliyet raporları üzerinden doküman analizi yöntemi ile yapılacak incelemede, söz konusu yıllarda spor faaliyetlerine ayrılan ve harcanan bütçe üzerinde durulmamış, konu daha çok sportif açıdan hangi faaliyetlerin gerçekleştirildiği ya da desteklendiği noktasından ele alınmıştır.
ABSTRACT	Local government units have a great importance in public administration as one of the institutions providing services to the closest people. From this point of view, local governments aim to meet the local needs of the society and support the local community. Sport activities represent one of these local needs. Sport is recognised as a critical requirement for the protection of both individual and social health and local governments assume a leading role in meeting this requirement. Local governments have the ability to respond quickly to the demands of the local people and are among the most appropriate institutions to deliver sports services to large masses, to encourage sports for everyone, and to make a significant contribution to the upbringing of healthy and peaceful individuals.
KEYWORDS	The aim of the study is to analyse the sports policies and investments in Kütahya Municipality. One of the main focal points of the study is to examine what the sport policies of Kütahya Municipality are and how these policies are implemented. Issues such as the vision and mission of the municipality regarding sports, the role of sports in society, and the promotion and encouragement of sports activities will be addressed as part of this examination. In the examination to be carried out by document analysis method through the activity reports between 2019-2022, the budget allocated and spent on sports activities in the years in question is not emphasised, and the issue is mostly addressed from the point of which activities are carried out or supported in terms of sports.
Atf (Citation):	Zorlu, M. E. & Özkaya, A. (2023). Yerel yönetimlerde spor hizmetleri ve yatırımları: Kütahya Belediyesi örneği (2019-2022), <i>Urban 21 Journal</i> , 1(1), 81-91

¹Doktora Öğrencisi, Uludağ Üniversitesi, m.eneszorlu@hotmail.com, Orcid: 0000-0001-50894717

²Yüksek Lisans Öğrencisi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, aliozkayaa96@gmail.com, Orcid: 0009-0005-4505-8294

Giriş

Sağlıklı ve zinde bir toplumun sürdürülebilmesi için çeşitli faaliyetlere ve bu faaliyetlerin gerçekleştirileceği alanlara ihtiyaç vardır. Bu bağlamda, sağlıklı toplumların oluşturulması, anayasal bir ilke olarak devlete düşmektedir (Uçar, 2014, s. 28). Sadece anayasa değil aynı zamanda yerel yönetimlerle ilgili çeşitli kanunlarda da spora yönelik hükümler bulunmaktadır.

Sağlıklı bir toplumu oluşturmak, sadece merkezi yönetimin değil, aynı zamanda yerel yönetimlerin de sorumluluğundadır. Yerel yönetimler, halka en yakın kamu hizmetlerini etkin ve verimli bir şekilde uygulayan ve ortak ihtiyaçlara yanıt veren önemli kuruluşlar arasında yer almaktadır (Güler & Yaman, 2023, s. 41). Bu nedenle, sporun toplum genelinde yaygınlaştırılması ve teşvik edilmesi, yerel yönetimlerin önemli görevleri arasında yer almaktadır. Yerel yönetimlerin sporla ilgili sorumlulukları, çeşitli alanları kapsar ve bunlara örnek olarak spor tesislerinin inşası ve bakımı, spor etkinliklerinin ve programlarının düzenlenmesi, spor eğitimi ve farkındalık çalışmalarının yapılması ve aynı zamanda spor altyapısının geliştirilmesi gibi faaliyetler sayılabilir. Bu görevler, yerel yönetimlerin sportif faaliyetleri teşvik ederek toplumun sağlık ve refahını artırmalarına yardımcı olabilmektedir.

Görev ve sorumlulukları her geçen gün daha da artan yerel yönetimler, bir taraftan mevcut hizmetlerin etkin bir şekilde yürütülmesini sağlarken diğer bir taraftan da yeni kamusal hizmetler sunma arayışında olmak zorundadırlar. Yerel yönetimler, hizmet sunumunda vatandaşın seçeneklerini arttırmak ve faaliyetlere katılımı arttırmak konusunda gittikçe artan bir yükümlülük içine girmektedir. Bu yüzden yerel yönetimler giderek artan kamusal hizmet talebini, gün geçtikçe azalmakta olan kaynaklarla karşılamak zorunda kalmaktadırlar (Ökmen, 2009, s. 26). Kamu tüzel kişiliği haiz, idari ve mali özerkliğe sahip olan yerel yönetimlerin tamamı kaynak sıkıntısı yaşamakla birlikte içlerinden hizmet ve görev alanı en geniş olan yerel yönetim birimlerinden olan belediyeler kaynak sıkıntısını diğerlerinden daha fazla yaşamaktadır (Akyıldız, 2012, s. 4418). Bunun nedeni bilimsel ve teknolojik gelişmelerle birlikte yaşanan sosyal hareketlilik, kentsel alandaki nüfus artışı, sosyal, kültürel ve sportif uğraşı alanlarının ortaya çıkması gibi faktörlerin yerel halkın beklenti ve ihtiyaçlarının da çeşitlenmesine, dolayısıyla belediyelerin hizmet alanlarının genişlemesine yol açmasıdır (Bozlağan & Yaş, 2007, s. 123).

Belediyeler, yerel halkın talepleri doğrultusunda ihtiyaç duyulan spor ve fiziksel aktivite alanlarını oluşturmaktadır. Bu amaçla spor tesisleri, çocuk oyun alanları, park ve açık alanlar, spor etkinlikleri ve festivalleri, rekreasyon programları ve sağlıklı yaşam teşviki gibi alanlarda hizmet sunumu gerçekleştirmektedir.

1. Hukuksal Çerçevde Yerel Yönetim ve Spor İlişkisi

Türkiye'de birçok kamusal hizmette olduğu gibi spor hizmetleri de merkezi yönetime bağlı "Gençlik ve Spor Bakanlığı" aracılığıyla yürütülmektedir. Ülke geneline ise merkezi yönetimin taşra teşkilatları olan "gençlik ve spor il müdürlükleri" ile "gençlik ve spor ilçe müdürlükleri" aracılığı ile yayılmaktadır. Kamu yönetimi sistemi açısından Türkiye'de merkezi idarenin güçlü

olduğu bilinmektedir. Bu nedenle, spor hizmetlerinde de merkezîyetçi bir yönetim anlayışının baskın olduğu gözlemlenmektedir (Doğu vd., 2002, s. 91).

Spor hizmetlerinin çeşitlenmesi ve halkın artan talebi doğrultusunda, son yıllarda merkezi yönetim kurumlarının yanı sıra özel ve yerel yönetim birimlerinde de yoğun planlamaların arttığını göstermektedir. Bu planlamaların içerisinde, halkın spor hizmetlerine olan taleplerini karşılamak için yerel yönetimler, kamu adına önemli roller üstlenmektedirler. Yerel yönetimlerde halka hizmet sunma ve altyapı yatırımları gerçekleştirme konularında, coğrafi ve nüfus büyüklüğü açısından geniş bir kesime hizmet sunma amacıyla kapsamlı planlamalar yapılmaktadır (Atalı, 2015, s. 49). Finansman ve altyapı geliştirmeden tutun politika oluşturma ve topluluk katılımına kadar yerel yönetimler, spor için elverişli bir ortam yaratmada hayati bir rol oynamaktadır. Başarılı bir sonuç elde etmek için gerekli kaynakları sağlama, düzenlemeler yapma ve çeşitli paydaşlarla ortaklıkları kolaylaştırma belediyelerin sorumlulukları arasındadır.

Yerel yönetimlerin hangi birimlerden oluştuğu Anayasanın "yürütme" kısmında yer alan md.127/1'de "*mahalli idareler; il, belediye ve köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir*" şeklinde tanımlanarak sayılmıştır (T.C. Anayasası, 1982). Dolayısıyla bu tanıma ve diğer ilgili hükümlere göre yerel yönetimler il, ilçe ve belde belediyeleri, büyükşehir belediyeleri, il özel idareleri ve köylerden oluşmaktadır. Görev ve sorumlulukları ise mahalli müşterek ihtiyaçların karşılanmasıdır.

Hukuki açıdan yerel yönetimler ve spor ilişkisi, Türkiye gibi birçok ülkede özel bir düzenlemeye tabi tutulmuştur. Öncelikle normlar hiyerarşisinde sporla ilgili haklar anayasa ile güvence altına alınmıştır. 1982 Anayasasının ilgili maddelerinde sporla ilişkili hükümler yer almaktadır. Bu anayasal hükümler sporun önemini ve bununla ilgili hakları vurgulamaktadır.

1982 Anayasası'nın 58. Maddesi, "Gençliğin korunması" ve 59. Maddesi, "Sporun geliştirilmesi" konularına yer vererek bu alanları düzenlemektedir (Uçar, 2014, s. 28). 1982 Anayasası'nın "Gençliğin korunması" ana başlıklı 58. Maddesinde "*Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır*" hükmüne yer verirken "Sporun Geliştirilmesi" başlıklı 59. maddesinde ise "*devlet her yaşta Türkiye vatandaşının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet başarılı sporcuyu korur*" hükmüne yer vermiştir (T.C. Anayasası, 1982).

1982 Anayasası dışında spor hizmetleri çeşitli yerel yönetim kanunlarında da düzenlenmiştir. İl özel idareleri günümüzde 30 büyük şehirler hariç diğer illerde öneli altyapı çalışmalarını gerçekleştiren bir yerel yönetim birimidir. İl özel idaresinin spor hizmetlerine yönelik görev ve sorumlulukları, 2005 yılında çıkarılan 5302 sayılı yeni "İl Özel İdaresi Kanunu"nda belirlenmiştir. İl özel idareleri, il sınırları içerisinde gençlik ve sporla ilgili hizmetleri sunma yetkisine sahiptir. Bu hizmetler, mahalli müşterek ihtiyaçları karşılamak amacıyla yürütülür. Bu kanunun 6. maddesine göre, il özel idareleri, sporun teşvik edilmesi ve sağlıklı yaşamın

desteklenmesi amacıyla şu görevleri üstlenir (5302 Sayılı Kanun, 2005):

- Spor tesislerinin yapımı, bakımı ve onarımı,
- Okullarda spor salonlarının inşası,
- Amatör spor kulüplerinin ihtiyaçlarının karşılanması,
- Kırsal bölgelerde sporun yaygınlaştırılması için köylere spor malzemesi yardımı yapılması.

Bu spor hizmetlerinin yürütülmesi, il özel idarelerinin bünyesindeki destek hizmetleri müdürlüğü, kültür ve sosyal işler müdürlüğü ve yatırım ve inşaat müdürlüğü gibi teşkilat birimleri tarafından sağlanır. İl özel idarelerinde ayrı bir spor müdürlüğü kurulmamış olabilir. Ancak, gençlik ve spor il müdürlüğü ile il özel idareleri, spor tesislerinin yenilenmesi, sayısının artırılması ve sporun teşviki konusunda güçlü iş birliği yaparak önemli paydaşlar olarak görev yaparlar (Güler & Yaman, 2023, s. 50).

Köy, yerel yönetim birimleri arasında hem mali açıdan yetersiz hem de en küçük yerel yönetim birimleri olmaları nedeniyle genellikle yatırım ve alt yapı çalışmaları diğer yerel yönetim ya da merkezi yönetim birimleri tarafından yapılmaktadır. 1924 yılında çıkarılan 442 Sayılı Köy Kanunu'nda doğrudan sporla ilgili bir hüküm yer almazken kanunun 14. maddesinde köylülerin isteği doğrultusunda "köyde güreş, cirit, nişan talimleri gibi köy oyunlarını yaptırmak" hükmü yer almaktadır (442 Sayılı Köy Kanunu, 1924). Günümüzde köylere il özel idaresi öncülüğünde halı saha ve diğer spor tesisleri yapılmaktadır.

Yerel yönetimler arasında hem mali açıdan hem de yetki açısından en önemli birim "Büyükşehir Belediyeleri"dir. 2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun, Büyükşehir Belediyesinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları başlıklı 3'üncü bölümündeki 7'nci maddesinin (m) bendinde sportif faaliyetlere dönük yetki ve sorumluluklar güvence altına alınmıştır. İlgili maddeye göre belediyenin sportif faaliyetleri (5216 Sayılı Kanun, 2004);

"Büyükşehir'in bütünlüğüne hizmet eden sosyal donatılar, bölge parkları, hayvanat bahçeleri, hayvan barınakları, kütüphane, müze, spor, dinlenme, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek; gerektiğinde amatör spor kulüplerine nakdî yardım yapmak, malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara, teknik yönetici, antrenör ve öğrencilere belediye meclis kararıyla ödül vermek" olarak belirlenmiştir.

5216 sayılı kanun ayrıca belediye meclisince kuralacak ihtisas komisyonları ile ilgili 15'inci maddesinde "İhtisas komisyonları, her siyasî parti grubunun ve bağımsız üyelerin büyükşehir belediye meclisindeki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşur. İmar ve bayındırlık komisyonu, çevre ve sağlık komisyonu, plân ve bütçe komisyonu, eğitim, kültür, gençlik ve spor komisyonu ile ulaşım komisyonunun kurulması zorunludur" (5216 Sayılı Kanun, 2004) ifadesi ile "spor komisyonu" nun kurulmasını zorunlu hale getirilmiş ve böylelikle sportif faaliyetlere gösterilen önemin altı kalın harflerle çizilmiştir. İlgili kanunun 17'nci maddesinde

“Büyükşehir Belediye Başkanı” tanımlanmış ve “Büyükşehir ve ilçe belediye başkanları görevlerinin devamı süresince siyasi partilerin yönetim ve denetim organlarında görev alamaz; profesyonel spor kulüplerinin başkanlığını yapamaz ve yönetiminde bulunamaz” (5216 Sayılı Kanun, 2004) biçiminde ifade edilen kısıtlama ile sınırları içerisinde birden fazla spor kulübü bulundurabilen büyükşehir belediyelerinin seçilmiş başkanlarının, tarafsız ve adil olması gerektiğinden hareketle kamu hizmetlerinin yürütülmesinde tarafsızlık ilkesine vurgu yapılmıştır.

Son olarak ele alınacak yerel yönetim birimi ise belediyelerdir. 2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu da sportif faaliyetlere yönelik olarak birçok hüküm içermektedir. İlgili kanunun belediyenin görev ve sorumluluklarını düzenleyen 14’üncü maddesinde; “...kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor... sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır” (5393 Sayılı Kanun, 2005) şeklindeki ifadesi ile belediyelerin görev ve sorumluluk alanlarına en baştan sportif faaliyetleri eklemiştir.

Yine ilgili maddenin (b) bendinde “Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine aynı ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir.1112 (Ek fıkra: 12/11/2012-6360/17 md.; Değişik: 12/7/2013-6495/100 md.) Belediyelerin birinci fıkranın (b) bendi uyarınca, sporu teşvik etmek amacıyla yapacakları nakdi yardım, bir önceki yıl genel bütçe vergi gelirlerinden belediyeleri için tahakkuk eden miktarın; büyükşehir belediyeleri için binde yedisini, diğer belediyeler için binde on ikisini geçemez” (5393 Sayılı Kanun, 2005) biçimindeki ifadeleri de amatör spor branşlarına yönelik belediyelerin yetki ve görevlerini bizlere tanımlamakta ve esasen sportif faaliyetlerin desteklenmesi konusunda belediyelerin ellerinin son derece güçlü olduğunu ve bu noktada sorumluluktan kaçamayacaklarını bizlere göstermektedir.

2. Yötem

Bu çalışma, Kütahya Belediyesinin spor alanındaki yatırımlarını ve faaliyetlerini incelemeyi amaçlamaktadır. İlk adımda, 2020-2024 yıllarını kapsayan Kütahya Belediyesi Stratejik Planı ile başlayarak, daha sonra 2019-2023 döneminde oluşturulan “Kütahya Belediyesi Performans Planları” üzerine doküman analizi yöntemi kullanılarak bir inceleme yapılmıştır.

Bu araştırma, yerel yönetimler arasından yalnızca belediye birimine odaklanmış ve aynı zamanda Kütahya Belediyesi'nin 2019-2023 yıllarını kapsayan performans raporlarıyla sınırlı kalmıştır.

3. Kütahya Belediyesi Spor Hizmetleri ve Yatırımına Yönelik Bulgular

Kütahya, coğrafi olarak Ege Bölgesi'nin İç Batı Anadolu Bölümü'nde yer alan bir kent olup, tarih boyunca birçok büyük medeniyetin etkisi altında kalmıştır. Bu nedenle, kent zengin bir kültürel ve tarihi mirasa sahiptir. Hititlerden başlayarak Frigler, Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular ve

Germiyanoğulları gibi pek çok büyük medeniyetin izlerini taşıyan bu topraklar, zaman içinde zengin bir kültürel mozaği oluşturmuştur.

Selçuklu ve Germiyanoğulları dönemlerinde Kütahya, sanat, mimari ve kültür alanlarında büyük bir gelişme göstermiştir. Camiler, medreseler ve hanlar bu dönemde inşa edilmiş ve kent, Anadolu'da önemli bir kültürel merkez haline gelmiştir. Osmanlı İmparatorluğu'nda ise Kütahya, şehzadelerin eğitildiği bir merkez olarak bilinmektedir. Osmanlı döneminde inşa edilen camiler, hanlar, hamamlar ve çeşmeler kentin tarihî ve kültürel zenginliğini yansıtmaktadır. Aynı zamanda seramik ve porselen üretimiyle ünlü olan Kütahya, bu alandaki ustalığını da Osmanlı döneminde geliştirmiştir (Kütahya Kent Tarihi, 2023).

Kütahya, 31 Aralık 2022 Tarihli "Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi" verilerine göre, merkez 282 bin 243 ve toplamda 580 bin 701 nüfusa sahip bir kenttir (Türkiye İstatistik Kurumu, 2022). Kent merkezinde 5393 sayılı Belediyeler Kanunu'na tabi Kütahya Belediye'si bulunmaktadır. Spor hizmetleri belediye bünyesinde kurulan "Gençlik Spor Hizmetleri Müdürlüğü" tarafından yürütülürken belediye meclisinde ise bir adet "Gençlik ve Spor Komisyonu" bulunmaktadır (Kütahya Belediyesi, 2023).

2020-2024 yıllarını kapsayan "Kütahya Belediyesi Stratejik Planı"nda ilkesel olarak "Açık Kapı Belediyecilik", "Katılımcı Belediyecilik", "Şeffaf Belediyecilik", "Sosyal Belediyecilik", "Yerinde Hizmet ve Buluşma" anlayışı benimsenmiştir. Öne çıkan hedefler açısından ilk göze çarpanlar; "sosyal barışı sağlamak, göçü durdurup ili büyütme, il nüfusunu gençleştirmek, şehri hem yaşayanlar hem de yatırımcılar açısından ilk 5 il arasına sokmak ve Belediye Kütahyaspor'u 1. Lig'e çıkartmak" şeklinde sıralanmaktadır. Sportif yatırım ve faaliyetler açısından Belediye Kütahya Sporun 1. Lige çıkarılma hedefi, stratejik planda dikkat çekmektedir (Stratejik Plan, 2019).

Planda, "2020-2024 Yılı Stratejik Amaçlar ve Stratejik Hedefler" başlığı altında ayrıntılı olarak belediyenin beş yıllık stratejik hedefleri belirlenmiştir. Bu kapsamda "Göçü Durdurarak Kütahya'da Genç ve Dinamik Nüfus Yapısını Güçlendirmek" amacı altında çeşitli hedefler yer almaktadır ve bu hedefler aşağıda yer alan Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: 2020-2024 yılı stratejik amaçlar ve stratejik hedefler

<i>H.5.1) Gençlere yönelik sportif, kültürel, bilimsel ve sanatsal aktivite alanlarını ilimize kazandırmak.</i>
<i>H.5.2) Spora ve sporcuya destek faaliyetlerini çeşitlendirmek.</i>
<i>H.5.3) Gençleri kötü alışkanlıklardan korumak, yeni spor dallarına olan ilgiyi arttırmak ve sportif alanları çeşitlendirmek.</i>
<i>H.5.4) Yeşil alanların bakımlarını yapmak, gençlere ve çocuklara yönelik sosyal, sportif alanlar oluşturarak park ve bahçe hizmetlerinden memnuniyetlerini sağlamak.</i>
<i>H.5.5) Üniversite öğrencilerinin ikametgahlarını ilimiz merkezine kaydettirmelerini sağlayarak ilimizin nüfusunu arttırmak ve gençleştirmek.</i>

Kaynak: Stratejik Plan (2019).

Yukarıda yer alan hedefler açısından ilk 4 hedefin doğrudan spor faaliyetlerini içerdiği

görülmektedir. İlk dört hedef, gençlere yönelik spor faaliyetlerini teşvik etmeyi, sporun yaygınlaştırılmasını, farklı spor dallarına ilgiyi artırmayı ve sportif aktivite alanlarının geliştirilmesini amaçlamaktadır. Bu hedefler, sporun kent sakinleri arasında popülerleşmesini ve sağlıklı yaşam tarzlarının teşvik edilmesini sağlamaktadır. Aynı zamanda yeşil alanların spor alanlarına dönüştürülmesi, kent sakinlerinin açık hava sporlarını yapmalarını teşvik edebilir.

Bu tür hedefler, kent sakinlerinin fiziksel aktiviteye daha fazla katılımını teşvik ederek sağlık, toplumsal katılım ve kişisel gelişim açısından olumlu sonuçlar doğurabilir. Ayrıca, sporun kültürel ve toplumsal etkisini artırarak toplumun genel refahına katkıda bulunabilir. Dolayısıyla, bu hedefler, sporun kent sakinleri arasında daha yaygın ve erişilebilir hale gelmesine yönelik önemli adımları temsil eder.

3.1. 2019 yılı spor faaliyetleri ve yatırımları

Kütahya Belediyesi spor faaliyetleri 2019 yılı içerisinde genel olarak “Gençlik ve Spor Hizmetleri Müdürlüğü” tarafından yürütülmüştür. Müdürlüğün hizmet alanı 2019 Faaliyet Raporu’nda; “belediye spor kulübü faaliyetlerinin yürütülmesi”, “ödüllü veya ödüksüz sportif faaliyetler ve organizasyonların düzenlenmesi” ve “amatör spor kulüplerine destek verilmesi” şeklinde sıralanmıştır (Faaliyet Raporu, 2019, s. 41).

Kütahya Belediyesi 2019 Yılı Faaliyet Raporu’nda spor faaliyetleri ve yatırımları ile ilgili olarak aşağıda yer alan ifadeye yer verilmiştir (Faaliyet Raporu, 2019, s.4); “2019 yılında farklı spor dalları ve branşlarda amaçlarımıza yönelik yaptığımız çalışmalar içerisinde tanıtım, spora teşvik ve görsel anlamda sosyal faaliyet olarak da halkımıza sunulmasını sağlıyoruz. Bu çalışmalarımızı Belediyemizin tüm birimleri ve halkımızın katılımı ile yapmaktayız. Bu spor faaliyetleri spor federasyonları ile iş birliği halinde spora katkılarımızı içermektedir. Belediyelerin spor hizmetlerine önem vermesi gerekliliğinin ışığında Belediye Spor Kulübü çalışmalarımıza plan ve yürütme olarak yardımcı olunmaktadır”.

Faaliyet Raporu’nda 2019 yılında gerçekleştirilen spor faaliyetleri aşağıda yer alan Tablo 2’de ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Tablo 2: 2019 yılı spor faaliyetleri

<i>Doğa Yürüyüşü Etkinliği</i>	<i>Kütahya Belediyespor İftar Yemeği</i>	<i>Minikler Penaltı Yarışması</i>
<i>19 Mayıs Fener Alayı Yürüyüşü ve Türk Bayrak Dağıtımı</i>	<i>30 Ağustos Zafer Bayramı Fener Alayı Yürüyüşü</i>	<i>Amatör Spor Kulüplerine Nakdi Yardım</i>
<i>Kurum İçi Müdürlüklerimiz Arası Dart Turnuvası</i>	<i>Kütahya Germiyan Geleneksel Türk Oyunları Festivali</i>	<i>Kütahya Belediyespor Kulübü Voleybol Takımının Kurulması</i>
<i>Dünya Uyuşturucu Kullanımı Ve Kaçakçılığı İle Mücadele Yürüyüşü</i>	<i>Kütahya Belediyespor Kulübünün Başarılı Sporcularının Ödül Töreni</i>	<i>3x3 Sokak Basketbol Turnuvası</i>
<i>Amatör Olta Balıkçıları İle Balık Tutma Etkinliği</i>	<i>Kütahya Belediyespor Güreş Takımının Kurulması</i>	<i>Kütahya Belediyespor Kulübü Sporcularına Malzeme Dağıtımı</i>
<i>Kütahya Belediyesi Birimler Arası Halı Saha Futbol Turnuvası</i>	<i>Otizmli Çocukların Belediye Kütahyaspor Kulübü Maçı Etkinliği</i>	<i>Belediye Kütahyaspor Kulübü Altyapı Akademisinin Kurulması</i>
<i>Bal Ligi Takımlarımızın Yönetici Ve Taraftar Gruplarının Dostluk Buluşması</i>		

Kaynak: Yazarlar tarafından 2019 Faaliyet Raporu temel alınarak oluşturulmuştur.

2019 yılı yerel seçimler sonrası göreve gelen belediye başkanının ilk dönemi olduğu için sportif faaliyet ve yatırımlar genellikle kentin mevcut sportif tesislerinin iyileştirilmesi ve daha çok amatör kulüplere maddi/manevi destekler şeklinde ilerlediği gözlemlenmiştir. Faaliyet Raporu performans sonuçlarına göre “Gençlik ve Spor Hizmetleri Müdürlüğü” 2019 yılı sonunda 60 adet amatör spor kulübüne destek vermiştir.

3.2. 2020 yılı spor faaliyetleri ve yatırımları

2020 yılı, küresel çapta etkili olan Kovid-19 pandemisi nedeniyle birçok sektörde olduğu gibi spor faaliyetlerini ve yatırımlarını da olumsuz etkileyen bir dönem olarak kayıtlara geçmiştir. Ülkemizde pandemiye karşı ciddi önlemler alınarak, sokağa çıkma yasağı gibi kısıtlamalar uygulanmış ve bu durum, insani ilişkileri ve toplumsal aktiviteleri olumsuz etkilemiştir. Aynı şekilde, Kütahya Belediyesinin spor alanındaki faaliyetlerini de etkilemiş ve 2020 yılında spor açısından bir önceki yıla göre sınırlı bir ilerleme kaydedilmiştir. 2020 Faaliyet Raporu’nda o yıl gerçekleştirilen sportif faaliyet ve destekler aşağıda yer alan Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3: 2020 yılı spor faaliyetleri ve yatırımları

<i>Başarılı Sporculara Destek</i>	<i>15 Temmuz Şehitleri Atış Yarışması</i>	<i>Satranç Turnuvası</i>
<i>Kadın Mini Spor Salonları</i>	<i>Amatör Spor Kulüplerine Malzeme Desteği</i>	<i>Okçuluk Heykeli</i>

Kaynak: Yazarlar tarafından 2020 Faaliyet Raporu temel alınarak oluşturulmuştur.

Bu kapsamda spor faaliyetleri, genel olarak ayni ve nakdi yardımlar şeklinde sınırlı kalmıştır. Planın Performans Sonuçları Tablosu’na göre; 11 adet amatör kulübe ayni yardım ve 2 adet amatör kulübe de nakdi yardım yapıldığı belirlenmiştir Ayrıca, spor salonu sayısının 2019 ve 2020 yıllarında hala 3 olarak kaldığı görülmektedir (Faaliyet Raporu, 2020).

3.3. 2021 yılı spor faaliyetleri ve yatırımları

2021 yılı, Kovid-19 pandemisinin etkilerinin tam olarak sona ermediği ancak azaldığı ve normal hayata dönüşün başladığı bir yıl olarak kaydedilmiştir. Bu dönemde Kütahya Belediyesi, önceki yıla kıyasla neredeyse durmuş olan spor faaliyetlerine hız kazandırmış, geçen süre zarfında oluşan boşluğu hem maddi hem de manevi olarak kapatmaya yönelik çaba göstermiştir.

Kütahya Belediyesi, spor faaliyetlerini yeniden canlandırmak amacıyla bazı branşlara reklam anlaşmaları yaparak ek destek sağlamıştır. Ayrıca, pandemi nedeniyle sekteye uğrayan faaliyetlerin tekrar hayata geçirilmesi için çalışmalar yürütmüş, bu çabalar faaliyet raporlarına yansımıştır. Tesisleşme açısından da önemli adımlar atılmıştır. Ilıca Sosyal Tesisleri'nin hizmete açılması ve Yoncalı Şifa Kent'in Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'ne 25 yıl süreyle tahsis edilmesi, raporda dikkat çeken gelişmeler arasındadır (Faaliyet Raporu, 2021).

Bu dönem, Kütahya Belediyesi'nin spor alanındaki çabalarını ve sportif faaliyetlerin canlandırılması için sarf ettiği çabaları göstermektedir. Pandeminin etkilerine rağmen sporun teşvik edilmesi ve tesisleşmenin geliştirilmesi hedeflenmiştir. İlgili döneme ait spor faaliyetleri aşağıda yer alan Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4: 2021 yılı spor faaliyetleri

<i>Amatör Spor Kulüplerine Destek</i>	<i>Belediyespor Basketbol Takımının Kurulması</i>	<i>30 Ağustos Zafer Bayramı Satranç Turnuvası</i>
<i>Belediye Voleybol Takımının 1. Lige Yükselmesi</i>	<i>Penaltı Turnuvası</i>	<i>Başarılı Sporcuların Ödüllendirilmesi</i>
<i>Geleneksel Okçuluk Yıldızlar ve Gençler Açık Hava Türkiye Şampiyonası</i>		

Kaynak: Yazarlar tarafından 2021 Faaliyet Raporu temel alınarak oluşturulmuştur.

Raporda, gerçekleştirilemeyen hedeflerin gerekçesi olarak pandeminin etkilerinin tam olarak ortadan kalkmamış olmasının belirtildiği gözlemlenmektedir. Raporda yer alan Ferformas Sonuçları Tablosu'na bakıldığında, 11 adet amatör spor klübüne aynı yardım, 57 adet amatör spor klübüne nakdi yardım ve 17 adet spor amaçlı aktivite yapıldığı belirtilmektedir (Faaliyet Raporu, 2021).

3.4. 2022 yılı spor faaliyetleri ve yatırımları

Kütahya Belediyesi, 2022 yılında sportif alanda büyük başarılar elde etmiş ve önemli projeler gerçekleştirmiştir. 2022 yılı "Faaliyet Raporu" incelendiğinde şu başarılar göze çarpmaktadır: İldeki spor salonu sayısı 4'e yükseltilmiş, "Mahalle Semt Sahaları Projesi" çerçevesinde, Spor Toto Teşkilat Başkanlığı'nın destekleriyle 14 mahalleye yeni semt sahaları kazandırılmış, spor çalıştayları düzenlenmiş ve sporun gelişimine katkı sağlanmış, lise öğrencilerine Belediye Kütahyaspor kombineleri dağıtılmış ve gençlerin spor etkinliklerine katılımı teşvik edilmiş, "İkamet Kart Projesi" kapsamında, Kütahya'ya yerleşen üniversite öğrencilerine Belediye Kütahyaspor maçlarına ücretsiz giriş imkanı sunulmuş, Vefa Spor Tesisleri'ne ek bina projesi gerçekleştirilmiş ve "Yedigöller Rekreasyon Alanı" projesi hayata geçirilerek, doğa ile iç içe spor ve rekreasyon alanları oluşturulmuştur (Faaliyet Raporu, 2022).

Kütahya Belediyesi, spor alanında ilin gelişimine katkı sağlayan önemli adımlar atmış ve 2022 yılında sporseverler için büyük fırsatlar sunmuştur. Bu fırsatlara yönelik bilgiler aşağıda yer alan Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6: 2022 yılı spor faaliyetleri

<i>13 Adet Doğa Yürüyüşü</i>	<i>Geleneksel Rahvan At Yarışları</i>	<i>100. Yıl Dumlupınar Zaferi Satranç Turnuvası</i>
<i>Mini Spor Salonu</i>	<i>Sokak Tenisi Etkinliği</i>	<i>100. Yıl Atış Etkinliği</i>
<i>Amatör Spor Kulüplerine Destek</i>	<i>Kütahya Belediyesi Birimler Arası Halı Saha Futbol Turnuvası</i>	<i>Kütahya Belediyespor Judo Takımı Kurulması</i>
<i>Kütahya Belediyespor Oryantiring Takımı Kurulması</i>	<i>Sporcu Kadınlarına Yönelik Aile Ve Madde Bağımlılığı Umer Eğitimi</i>	<i>Domañıç'ten Dumlupınar'a 150 Kilometre Zafer Koşusu</i>
<i>Engellilere Yönelik Sportif Faaliyetler</i>	<i>23 Amatör Klübe Aynı Yardım</i>	<i>70 Amatör Spor Klübü Nakdi Yardım</i>

Kaynak: 2022 Faaliyet Raporu çerçevesince yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

2022 yılı boyunca sportif etkinlikler, özellikle doğa yürüyüşleri açısından oldukça yoğun gerçekleşmiştir. Bu artışın nedeni, büyük olasılıkla pandeminin etkisiyle insanlarda doğaya

olan özleminin artmasıdır. 2022 ayrıca Kütahya Belediyesi'nin sporculara sunduğu desteklerin meyvelerini topladığı verimli de bir yıl olmuştur. Sporcular, çeşitli branşlarda birçok madalya kazanarak hem ailelerini gururlandırmış hem de kentin spor kültürüne önemli katkılarda bulunmuşlardır.

Sonuç

Bu çalışma, Kütahya Belediyesi'nin 2019-2022 yılları arasındaki spor hizmetleri ve yatırımlarını, "2020-2024 Stratejik Planı" ve yıllık faaliyet raporları gibi temel kaynaklar üzerinden detaylı bir şekilde incelemektedir. Bu sayede, spor hizmetlerinin toplumun genel refahına ve sağlığına olan olumlu etkileri daha fazla dile getirilerek yerel yönetimlerin bu alandaki önemi vurgulanmıştır.

Belediyenin beş yıllık süreçte spora yönelik faaliyetler ve yatırım hedefleri "2020-2024 Stratejik Planı"nda özetlenmiştir. Bu hedefler arasında gençler için spor, kültürel, bilimsel ve sanatsal etkinliklerin teşvik edilmesi, spor ve sporculara verilen desteğin çeşitlendirilmesi, gençlerin kötü alışkanlıklardan korunması, yeni sporlara olan ilginin artırılması, yeşil alanların korunması, gençler ve çocuklar için sosyal ve spor alanları oluşturulması gibi stratejiler yer almaktadır. Planda sürekli olarak vurgulanan en önemli hedefin ise "Belediye Kütahya Spor"u futbol liginde birinci lige yükselmesini sağlayacak gerekli desteklerin verilmesidir. 2018-19 sezonunda Bölgesel Amatör Liginde bulunan takım, 2023-2024 sezonunda 3. Ligde yer almaktadır.

2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarına ait faaliyet raporları incelendiğinde, öncelikle iki yıl süren Kovid-19 pandemisinin Kütahya Belediyesi'nin spora yönelik çalışmalarını önemli derece aksattığı tespit edilmiştir. Bu dönemlerde başarılı sporculara destek, atış yarışması, satranç turnuvası, voleybol ve güreş takımlarının kurulması, altyapı çalışmaları, amatör spor kulüplerine spor malzemeleri dağıtımı ve nakdi yardım, doğa yürüyüşleri, semt sahalarının yapılması dahil olmak üzere çeşitli spor faaliyetleri ve girişimleri gerçekleştirilmiştir.

Kütahya Belediyesi, spor alanında ortaya koyduğu hedefler ve stratejilerle yerel topluluğun spor aktivitelerine daha fazla katılımını teşvik etmekte ve sporun yaygınlaştırılmasına yönelik ciddi bir çaba harcamaktadır. Bu kapsamlı yaklaşım, belediyenin spor hizmetleri konusundaki taahhüdünü ve toplumun sağlığını ve refahını artırmak için attığı adımları yansıtmaktadır. Belediye, sporun birleştirici ve toplumsal fayda sağlayan bir faaliyet olduğuna inanmaktadır. Bu nedenle, sporun yaygınlaştırılması ve spor faaliyetlerine erişimin artırılması için stratejiler geliştirmektedir.

Kaynakça

442 Sayılı Kanun (1924, 7 Nisan). Türkiye Cumhuriyeti 442 Sayılı Köy Kanunu, T.C. Resmî Gazete (Sayı: 68). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.3.442.pdf>

5216 Sayılı Kanun (2004, 10 Temmuz). Türkiye Cumhuriyeti 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, T.C. Resmî Gazete (Sayı: 25531). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5216&MevzuatTur=1&Mevzuat>

- 5302 Sayılı Kanun (2005, 22 Şubat). T.C. Resmî Gazete (Sayı: 25745)
<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5302.pdf>
- 5393 Sayılı Kanun (2005, 3 Temmuz). Türkiye Cumhuriyeti 5393 Sayılı Belediye Kanunu, T.C. Resmî Gazete (Sayı: 25874). <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5393.pdf>
- Atalı, L. (2015). Büyükşehir Belediyeleri Stratejik Planlarında Spor ile İlgili Amaç ve Hedeflerin Analizi. Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi, 10(1), 48-56
- Choe, Y., Baek, J., & Kim, H. (2023). Heterogeneity in consumer preference toward mega-sport event travel packages: Implications for smart tourism marketing strategy. Information Processing & Management, 60(3), 1-10. <https://doi.org/10.1016/j.ipm.2023.103302>
- Doğu, G., Tezcan Kardaş, N. & Atalı, L. (2013). Büyükşehir Belediyesi Spor Politikalarına Yönelik Hizmetlerin İncelenmesi (Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Örneği). Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (25), 97-111.
- Faaliyet Raporu (2019). Kütahya Belediyesi 2019 Yılı Faaliyet Raporu, Kütahya Belediyesi. https://www.kutahya.bel.tr/pdf/2019_FAALIYET_RAPORU.pdf
- Faaliyet Raporu (2020). Kütahya Belediyesi 2020 Yılı Faaliyet Raporu, Kütahya Belediyesi. https://www.kutahya.bel.tr/pdf/2020_FAALIYET_RAPORU.pdf
- Faaliyet Raporu (2021). Kütahya Belediyesi 2021 Yılı Faaliyet Raporu, Kütahya Belediyesi. https://www.kutahya.bel.tr/pdf/2021_FAALIYET_RAPORU.pdf
- Faaliyet Raporu (2022). Kütahya Belediyesi 2022 Yılı Faaliyet Raporu, Kütahya Belediyesi. https://www.kutahya.bel.tr/pdf/2022_FAALIYET_RAPORU.pdf
- Güler, E. & Yaman, M. (2023). Türkiye'de Yerel Yönetimler ve Spor Politikaları. Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi, 15 (28), 40-56. DOI: 10.38155/ksbd.1252523
- Kütahya Belediyesi (2023, 6 Haziran). Kütahya Belediyesi Yönetim Şeması, Kütahya Belediyesi. <https://www.kutahya.bel.tr/yonetimsemasi.asp>
- Ökmen, M. (2009), "Sürekli Değişme ve Gelişme Sürecinde Kamu Yönetimi ve Yerel Yönetimler", iç. Yerel Yönetimlerin Güncel Sorunları, (edt. Kemal Görmez ve Mustafa Ökmen), İstanbul: Beta Yayınları, s.5- 42.
- Sokołowska, E., Pawlak, K., Hajduk, G., & Dziadkiewicz, A. (2022). City brand equity, a marketing perspective. Cities, 130, 1-10. <https://doi.org/10.1016/j.cities.2022.103936>
- Stratejik Plan (2019). Kütahya 2020-2024 Yılları Stratejik Planı, Kütahya Belediyesi. <https://www.kutahya.bel.tr/m/stratejikyonetim2.asp?islem=2>
- T.C. Anayasası (1982, 11 Kasım). Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, T.C. Resmî Gazete (Sayı: 17863). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.2709.pdf>
- Türkiye İstatistik Kurumu (2022). Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları- İl ve İlçelere Göre İl/İlçe Merkezi, Belde/Köy Nüfusu ve Yıllık Nüfus Artış Hızı, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuclari-2022-49685>
- Uçar, A. (2014). Türkiye'de Spor ve Rekreasyon Politikalarının Oluşumu ve Bu Hizmetlerin Sunumu. Yerel Politikalar Dergisi, 6, 27-48.